Röster ur tingen. Dikter

Bokutgåva

Helsingfors. Söderström & C:o förlagsaktiebolag. 1923

RÖSTER UR TINGEN.

Luta ditt huvud
tätt intill tingen!
Röster där ljuda, främmande rop —
bedjande toner,
ångestfull längtan,
ljusnande sorl.
Stämmor där kämpa att lösas ur dunklet,
vaknande, trevande,
letande, frågande
stämmor, som längta att tolkas i ord.

Lyssna än djupare!
Varmare, närmare
nalkas dig rösterna,
fylla dig, dova, förvirrade ännu,
tätnande, djupnande —
bölja i stigande svall.

Långsamt där höjes ur mörkret
irrande aningar, formlösa ord.
Drömmarnas dunkel ljusnar allt mera,
löses i tankar.
Undrande frågor
hör du i sorlet,
vaknande visshet.
Genom ditt inre växer det hörda,
ljuder i toner,
talar i skälvande ord.
Människa, du är en snäcka i rymden —
Livet som tonande susar däri
fångar du hos dig,
föder det åter.
Allt vad du lyssnande läser ur tingen
gör du till eget,
samlar och tyder,
formar till ord ur dig själv.

Luta ditt huvud
tätt intill tingen!
Lyssna, ge ord

deras växande brus!

I

DINA STEG.

Långsamt du reser dig,
vidgas och växer
— böljande lövskog,
molnen som segla,
vaggande ängar,
leende fjärdar
gömmas i dina steg.
Vinden från blommande slätter
och milsvida moar,
bruset från bergen
strömma till möte.
Fåglarnas stämmor
ljuda omkring dig,
blommorna dofta.
Allting som växer,
födes ur jorden,
svävar i luften
nalkas emot mig
ur dina steg!

Vingade, gåtfulla under,
människosteg —
lyftande markens,
havens och djupens
skatter i ljusnande dag!

ETT ROP.

I tystnad är allt sänkt
och natt.
Jag ligger vaken.
Då hör jag ropet från ett barn i sömn,
ur onda drömmar väckt.
Allt är så tyst.
Men ropet växer
i enslig ångest genom år och tid.

— Ett våra fäders rop
i vildmarksskog,
när mjuka steg man hör
mot markens strå
av varg
som spårat mänska.

ÖRTEN.

Jag är en slumrande ört.
Jag kan icke se, jag kan icke förstå,
jag kan icke höja mig från jorden.
Jag kan gå in i mig själv,
jag kan leva i mig själv,
jag kan bävande förnimma och beröras.
Jag är en sluten värld
— i vila och väntande vakning.

TAG MIG JORD!

Tag mig jord!
Slå mig kall och stum,
tag mig jord och pressa mig matt!
Låt din vind genomstinga mig,
låt den suga min blod och min märg!
— Tag mig jord,
jag är din!
Jag vill krossas och slås,
jag vill brista i din famn
o jord!

EN KLOCKAS SLAG.

Du slag långt borta från ett ur jag hör
i nattens tystnad,
du ljuder fjärmt
som från ett öde rum,
vars väggar återge dig tomt och klanglöst.
Hör jag dig eller icke?
Är du ej en villa
— en ton, ett rop
ifrån ett land
jag aldrig sett och känt?

FÖRSJUNKEN I SIG.

Jag ser en flicka.
Böjd emot sitt inre
hon sitter,
knäna emot kinden.
Förnimmande och tyst hon sitter
lyssnande
till ord och till förteget brus långt innanför.
Du mänska,
lyssna till det ord ur djupet,
som böljar, sjunker

— lyssna hur det sjuder
av allt ditt inres oförstådda ton.

Du mänska,
lyssna till det dunkla dånet,
det är du själv.

Och bruset som du hör,
det växer ur ditt inre
till allt omkring.
Från marken stiger det,
från floderna och bergen.
Det bor i luftens andetag
och vindens ilar,
i trädens röst och jordens dolda gömmen.
Men ur dig själv
du hör det bottenlöst
och ännu aldrig vilande,
i rolöst svall
från grånad natt
till ännu ofödd dag.

JAG GÅR I ETT BLÄNDANDE SKEN.

Jag går i ett bländande solnedgångssken,
ett sken, som stinger igenom.
Jag går gatan ner,
jag är blind och genomlyst,
jag blir ångestfullt beklämd.
— Men skenet blott stinger igenom.

OKTOBERDAG.

Den luft som slår emot mig
är kyligt skarp.
Jag går till mina plikter och min vaka
med sinnet frostbränt, hårt
och tankar som isande klarnat.

Det stelnar något inom mig.
Min längtan har domnat i en underlig tystnad.
Det är något som begraves
— och lever likväl,
oförintat.

I KNOPPNING.

I knoppningsbrunt stå lindarna
en vårdagskväll
med himlen frostigt klar och vit bakom.
Ett töcken smyger sakta omkring stammarna.

Då höja träden sig från jord
med sträckta armar.

DET ÄR SÅ TYST.

Det är så tyst
att luften dallrar
av bruset av en flödande musik.
Det är så tyst, så tyst
att lösta toner strömma
från tingen utanför,
de tala högt till mig.
Jag möter deras andetag,
och äntligt
jag kan förnimma tingens snabba puls.

Så ensam, ensam
är jag slutligt,
att allting närmar sig
som är omkring.
Det rör min kind,
det griper mina händer —
så nära, nära
har aldrig något trätt till mig förut.
En mur bröts ner,
och allt som varit åtskilt
blir samma väsen
i en vidgad stund.
Som stoft av samma stoft
vi glida i varandra.

Du tystnad och du ensamhet
som väcker livet.

II

MEDITATION OCH BILD

VINGAT GLIDER.

Vingat glider allt förbi oss,
hastigt, lätt.
Några korn, som tiden spillt,
vi hålla kvar i handen
— de bli våra.
Allt vårt eget
göms i dessa korn.

VILA.

Jag är trött och ville blott vila och befrielse från allt, men i mitt inre tändes det ljus på ljus, som brinna med så genomträngande klarhet, att jag måste vaka och bara se längre och längre.

VAD DU BEGÄRT.

Vad du begärt och strävat till skall evigt glida ifrån dig — men det du aldrig velat eller sökt, det skall engång bliva ditt.

JAG FYLLER I STILLHET.

Jag vet icke vad dag det är, för de äro varandra alla lika. Jag fyller i stillhet det värv som är mig givet, men under mina händer glider det stora ting, och märkliga öden bli till i de enkla värv, som jag sköter. Allt är stilla omkring mig, och tiden rinner osynligt fram, men jag vet blott, att strömmen av allt varande går genom de ting som jag rör.

LIV.

Solen lyser,
blåare än blått är havet.
Silverstrimmor över vattnet.
Men i solens vita flod på sanden
slocknar allt för mina blickar.
Ängens prakt av blomster
vissnar där den lyser,
silverstrimman över vattnet
sänker allt i djupet.
Molnets flykt där ovan
bräcker mina vingar.

Vitare och klarare, syns ljuset,
när allt dör omkring mig.
Starkare, mer dövande
blott doftar ängen,
när jag ser den strå för strå
sig böja ner till vila.
Djärvare är molnets flykt,
när jag förnimmer,
att min vinge sviktar.
Fullare och djupare jag dricker livet,
när jag känner fina trådar brista,
vilka bundit mig vid jorden.
— Undergången själv har blottat livets källor

i det inre.
Undergångens livsflod
fyller mig till bristning.

JORDFÖDD.

Tung av jorden är du
och du lyfter
mörk dess börda.
Jorden binder dig, var än du vandrar;
aldrig blir du fri
det stoft varur du vuxit.
— Men där höjer sig som späda händer
ovan jorden.

GRENARNA.

De knotiga grenarna på björkarna utanför ditt fönster äro inga främlingar till dig — de äro dina nära fränder. Och när stormen böjer dem ända ner till jorden, känner du dess grepp i din egen varelse. Så nära förenad är du med dem, att var ilning av frost i grenarna glider genom din egen gestalt och var spricka i deras bark skär i dina egna lemmar.

SKOGSTJÄRNEN.

Vassen står i klungor över vattnet och susar sina lågmälda hemligheter. Näckrosorna sluta i begrundan sina kronor ihop och lämna endast en liten flik av sitt inre öppen för oss att läsa i. Starrgräset runkar betänksamt sina huvuden på tuvorna och flickar in några små ord då och då. Men aldrig blir det mig fullt klart allt vad de ha att säga.

HEMMA ÄRO VI ICKE.

Hemma äro vi icke här på jorden, där vi vandra. Skygga fåglar äro vi och örter, som aldrig helt kunna slå rot. Främmande och kallt är det omkring oss, och hunger och köld lida vi, var vi gå. Icke är det för ogästvänlighetens skull som vi dröja här — icke för att frysa och svälta. Vi dröja för att bortom torkan finna det vatten, som vi ännu icke sett, och bortom kölden den värme, som vi ännu aldrig känt, och bortom ensamheten den samhörighet vi ännu aldrig vetat om.

MEN DET GÅR EN ILNING.

Lugn och sorglös syns du,
blommande i ljuset,
bärande din rikedom
i sol och värme.
Men det går liksom en ilning
genom dina lemmar.
Är det nattens vingslag,
som förskräcka?
Är det aningen om frost
i vindens sista smekning

innan kvällen?

FINA BLOMMOR.

Fina blommor växa ur ditt huvud.
Späda strålar leka kring din tinning.
När du rör dig
dansa vita vingar
i din närhet.
Ler du
doftar det på dina läppar
skogens örter.
Plockar du av blommorna vid vägen
samlas som en sky av sol
kring dina händer.
När du slumrar
susa kring ditt huvud
kvällens frågor.

FRÖSTOFT.

MÖTET.

Möttes vi väl någonsin,
berörde du och jag varann?
Några ord ifrån dig flögo ut i natten.
Vingen av ett enda rörde vid mig.
Skuggan av den vingen dröjde hos mig.

UNDER MARKEN.

Under marken tränger aldrig dagern,
under marken spana inga blickar,
under marken växa inga grenar.
— Under marken födas alla våra källor.

GÅVAN.

Livets största gåva till dig
var att du blev utestängd från alla.
Give livets makter,
att du orkar bära gåvan!

MÄNNISKAN.

Tanke är du
och en ton som brast i vinden.
När det kvällas
ligger du förvandlad,

sönderströdd.

III

INSPIRATION.

Böj ödmjukt knä —
ty vad din tanke letat
i vaken dag,
vad evigt gäckat har din trägna möda
— det blir din skatt
ett enda solljust ögonblick,
ett enda ögonblick,
när rum och tid stå stilla.

JAG ÄR SOM NYSS.

Jag är som nyss ur dödens armar riven.
Jag träder ut, och jag ser dag igen.
Jag ser, det flyter vitt och ljust på marken,
jag ser, det leker i en kvinnas hår
och smyger sig bland hennes kjortels fållar.
Jag hör ett sus av vårens ton i luften
och känner hur det strömmar jordvarm doft.
Det är för främmande — för nära och för borta.
Jag är för bländad och för skygg ännu.

Jag griper allt det ljusa, vårligt ljusa,
men jag vet knappt,
vad för en spröd och vilsen skatt
jag håller i min hand.
— Det är för främmande — för nära och för
borta.

DU HAR AV JORDEN UNDER DIG.

Du har av jorden under dig
och ljuset ovan lika mycket.
Jorden i dig
hämtar allting levande i dagen.
Flodernas och havens
blod går fram i dig,
där strömmar
slättens mull och bergens mörka inre.
Plantorna som andas
gro i dig och träden
sänka sina rötter djupt uti dig.
Markens gömda krafter
växa fram i dina lemmar.

Jorden är i dig
och du i jorden.

Jord och sky ha lika del inom dig.
Jorden är din grund, men ljuset strålar
ut ur jordens eget stoft, som du är född av.

På din panna lyser skenet över molnet,
när det dagas.
Tonen, som en sommarkväll
bor kvar i luften efter vinden,
när den somnat,
dröjer hos dig.
Klarheten, som brister genom skyarna
en mulen höstdag,
bryter fram på dina kinder
dallrande en stund,
och ljuset glänser inifrån dig själv
för varje gång du andas.

Du är jorden under dig och skyn där ovan
lika nära.

DEN HÅRDA GLÄDJEN.

Du måste offra allt
och ta din glädje,
där den är vassast mängd med tagg
vid dikeskanten
— där den är bittrast
och mest tung för dig,
den hårda glädjen.
Säg anar du, vad den förmår att ge,
den hårda glädjen,
som pressar allt ditt innersta
och smular ditt hela jag
och träffar det du djupast gömt
och dödar —
men finns hos dig
och växer till ett ofattbart
och sällsamt dyrt och bittert vunnet
i dig —
den hårda glädjen,
som stiger som ett jubel
ur din själs förtvivlan?

TRE SOMMARDIKTER.

I

JULIMORGON.

Vita ljus, som långsamt föder dagen,
silverström, som tränger genom tingen,
badar dem i klarhet!
Vita ljus, där värmen långsamt vaknar,
än knappt anas.

Morgonstund med fågelsång,
som nästan dränks i tystnan.
Sakta gungningar i trädens grenar,
sjunkande tillbaka
i sin stillhet.
Vaknande och lyssnande
nu glida markens örter ut ur dvalan,
lyfta sig mot ljuset,
medan dagen varligt öppnar
deras kalkar.

II

SOLSKENSFÖRMIDDAG.

Marken häves,
jord och himmel sträckas mot varandra
i ett möte.
Luften glöder som av vita gnistor
Hela rymden flammar full av lågor.
Ångande slår jorden upp sitt sköte.

Dofter strömma
ut ur luft och mark och vatten,
flyta samman
till en dövande och mäktig flod
omkring en.
Tyngande den värver om en,
vilar på en.
Jorden själv man andas,
lever i dess inre.

Lyft av solskensångan
stiger jag från marken,
fylld av jorden själv
jag växer ut i rymden.

III

AFTON PÅ SJÖN.

Nu sjunker en blånande mantel kring vattnen
och skogen
och sveper dem sakta i skymmande famntag.
All jorden är stilla.
En viskning blott tonar

som döende eko mot strändernas alar.
Det går som en dallring i luften
av bävan som löses,
då solen har sjunkit,
och lätt över vattnet det glider en slöja,
som redan är borta,
när knappt den har varsnats.
All nejden har vänt sig mot djupet
och sluter sitt inre
och möter i domning den väntande dvalan.
I fallande dagg badar jorden sitt sköte.

TIGGARFLICKAN.

(Över en akvarell av Simberg).

Hon står emot sin kärra lutad,
trasig, trött,
av hunger märkt och bitter köld — — — —
— Men bakom henne växa stora, vita vingar.

KALLA ÄRO MINA LEMMAR.

Kalla äro mina lemmar,
men på djupet brinner det en eld.
Högre lågar elden,
mer och mer förtär den,
mer och mer där faller sönder
för dess flammor.
Fastän sönderbränt är bottnen av mitt inre,
nå dock aldrig lågorna till ytan.
Som en mur av is där vilar
över mina lemmar.
Inne brinner det,
men stela och förfrusna
äro mina lemmar.

MEN JAG VET.

Men jag vet, att en höst, när lindarna strö
sina sista, gulnade blad,
när tallskogen stelnat i tindrande frost,
och all marken och rymden står kal,
då ryckes jag lös som ett vissnande löv,
då faller jag av utan ljud,
och virvlas av vinden
och tryckes till jord —
till den jord, som jag längtat och känt.

VID TORGSTRANDEN.

Små människor röra sig ängsligt av och till
på samma plats.
De väga och de leta,
de ila om varandra som myror på en väg.
Och duvor kretsa över dem
i famlande flykt.

Men bakom dem står havet,
blytungt och härskarmörkt
och blåsvart och stort.
Som en jätte reser det sig
och slukar gestalterna på stranden
och förlorar sig i rymden —
intet annat än havet är till.

Hur liten blir människornas
ängslande omsorg.

UNDERLIGA DJUR.

Plötsligt gled en skugga
över dina ögon.
Några droppar stego upp ur djupet,
sköljde över pannan.
Främmande och obekanta drogo
underliga djupets väsen genom sinnet.
Sällsamma och lömska djur
där bodde i ditt inre,
levde fria,
följde egna lagar.
Nu när stunden slog för dem
de kommo upp till ytan.

Underliga djur där leva på din botten.
Dovt det mumlar.
Stämmor tvista där
och suckar tränga till ditt öra.
Rastlöst krypa varelser därinne,
bygga sina gångar,
brottas sina strider.
Underliga ord där stiga upp ur dunklet.
Ovälkomna tankar
födas där, bli dina,
tala med din tunga.

Främmande och farliga
otämda djur du hyser.
När du minst det väntar
stiga de till ytan.

GUNGSTOLEN.

Jag hör i långa, långa bleka morgnar
i rummet ovan mig en gungstol slå och slå.
I långa år den slagit så,
i långa år har någon väntat,
att dagen långsamt födes fram,
och att ett tankars långa tåg

skall vandra ut sin vanda väg
från dag till dag
det gått i långa år.
Från år till år
skall gungstoln ännu slå.

DEN MÖRKA SKUGGAN.

Du är smidig och lätt,
och din gestalt är spänstigt mjuk
och din rörelse återhållet stolt,
som den alltid har varit.

Men en liten, mörk skugga på din tinning,
invid ögat,
där huden är tunnast
och mest genomskinligt vit
— som glider som en skiftning
ända ner till din mun,
en smärtsam och en ljus liten dallring,
som knappt någon sett
— den säger mer än all din gestalts
blommande skönhet,
dess värdigt behärskade,
spänstiga grace.

Den skuggan kan aldrig mera ljusna.

I NATTEN.

Ren tystnat varje buller ifrån gatan.
Allt rolöst ljud från vagnar och från steg
har mörkret sugit upp.
Men genom natten hör jag ljuda,
ödsligt, vilt,
ett enda ensamt skri
— en efterton av allt vad dagen bar —
ett ensamt skri,
som från en ensam ulv
på öde stäpp.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

I

II. Meditation och bild.

III